

Nr 223.

Av herr von Heland m. fl., om åtgärder för underlättande av tillgången till elektrisk kraft för landsbygdens folk.

Elektrifieringen har under senare år för landsbygden blivit av allt större betydelse. Enligt av kommerskollegium verkställd utredning äro på landsbygden möjligheterna att tillgodogöra sig elektrifiering för handen å områden varå inemot 90 procent av landsbygdsbefolkningen är bosatt. Det är dock att märka att på områden där möjlighet till elektrifiering sålunda är för handen elektrifieringen ingalunda är fullständigt genomförd.

På grundval av undersökningar verkställda inom vattenfallsstyrelsen, svenska elektricitetsverksföreningen samt en del inom olika delar av landet befintliga distributionsföretag kan den genomsnittliga elektrifieringsgraden i trakter, som ha tillgång till elektricitet, uppskattas till 75 å 80 procent. Härvid är att märka att de egentliga jordbruksområdena i regel äro sämre ställda. Detta sammanhänger med att bebyggelsen inom jordbruksdistrikten i regel är mera spridd, medan den annorstädes merendels är koncentrerad till vissa platser. Det har antagits att om hela landsbygden medräknats endast ungefär 65 procent av landsbygdsbefolkningen faktiskt använder elektrisk kraft. Till jämförelse kan nämnas, att landets städer och köpingar äro elektrifierade till praktiskt taget 100 procent.

Betydelsen av en fortsatt elektrifiering är otvivelaktigt mycket stor. I åtskilliga fall kan genom elektrifiering kostnaderna för arbetskraft, brännolja m. m. nedbringas. De indirekta fördelarna äro av ännu större värde. Den elektriska kraften i dess olika former — ljus, kraft och värme — bidrager i väsentlig grad att minska arbetsbördan och att göra levnadsförhållandena på landsbygden lättare. Tillgången till elektrisk kraft underlättar även i åtskilliga avseenden tillskapandet av förbättrade försörjningsmöjligheter i fråga om jordbrukets binärningar, hantverk och annan småföretagarverksamhet.

Ur såväl folkbildnings- som trevnadssynpunkt är det även av stor kulturell betydelse att möjligheterna vidgas för bygdernas folk att tillgodogöra sig radioutsändningar.

Emellertid äro kostnaderna för införande av elektrisk kraft i olika former ofta betydande nog, icke minst för avlägset belägna gårdar. En annan sak är att den elektriska kraften för lokala distributionsföreningar av icke alltför stor omfattning blir betydligt dyrare än för större avnämare som industri- anläggningar och institutioner, som kunna kontraktera om stora summor. Här räcker det icke med en hänvisning till vattenfallsstyrelsens och de enskilda kraftbolagens mindre kunder att sluta sig samman och på denna väg

söka komma i åtnjutande av lägre priser. Det låter sig helt enkelt inte för-
svaras att de stora företagen av det allmänna gynnas medan mindre kunder
behandlas bra nog snävt. Här har staten en möjlighet att genom vattenfalls-
styrelsen ingripa prisreglerande och bereda större rättvisa.

Under hänvisande till vad som anförts påyrkas,

att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa
om utredning och förslag avseende att underlätta tillgång till
elektrisk kraft för landsbygdens folk genom förbilligande av
anslutningskostnader och installationer samt genom enhet-
ligare och reducerade krafttaxor för elektriska distributions-
föreningar på landet.

Stockholm den 23 januari 1939.

Erik von Heland.

Allan Holstenson.

Anton Pettersson.

J. A. Andersson.

A. R. Aronsson.

Anton Svensson.

B. A. Nilsson.